

احسان قسبی | خبرگزاری اسپنج

برخلاف فضاسازی های رسانه‌ای، غرب در حق زنان ظلمی بزرگ می‌کند. مردوارگی اجباری زنان، ماحصل ایدئولوژی و سبک زندگی غربی است؛ مطالبه‌گری جهانی در این خصوص می‌تواند زن را به جایگاه واقعی‌اش نزدیک کند

گفت‌وگوی «جوان» با رئیس بسیج جامعه زنان

فروپاشی اخلاقی در غرب مصداق بارز ظلم به زنان است

هشت مارس روزی است که به عنوان روز جهانی زن شناخته و در بسیاری از کشورهای دنیا این روز گرامی داشته می‌شود اما شاید بسیاری افراد از دلیل نامگذاری این روز به نام روز جهانی زن آگاه نباشند و ندانند این روز نمادی از نابرابری‌ها و بی‌مال شدن حقوق زنان در جوامع غربی است. روز هشت مارس به عنوان روز زن یادآور مبارزه زنان کارگر نساجی کتان در سال ۱۸۵۷ میلادی در شهر نیویورک امر یکاست. شرایط کاری سخت و غیرانسانی با دستمزد کم کارگران زن در اوایل قرن بیستم که همراه با مردان در کشورهای صنعتی وارد فابریکات و بازار کاری شده بودند، آنان را وادار به مبارزه علیه این بی‌عدالتی به شکل سازمان‌یافته و منظم کرد. در این روز کارگران نساجی زن در یک کارخانه بزرگ پوشاک برای اعتراض علیه شرایط بسیار سخت

بی‌حرمت کرده‌اند. فروپاشی اخلاقی در نظام تمدنی غرب و صراحتاً در امریکا یکی از مصادیق بارز ظلم و تبعیض نسبت به زنان است. آنچه در ادعاهای غربیان محرز است و مدام می‌شنویم، چهره بز کشته‌های از غرب است اما واقعیت چیز دیگری است.

همانطور که مستحضرید رهبر معظم انقلاب تأکید داشته‌اند که ما در مسئله زن و خانواده از غرب طلبکاریم. با عنایت به اینکه ایران کشوری با تمدن ایرانی در اروپا، آنتچنان با مسئله آزار و اذیت زنان مواجه است که رئیس‌جمهور این کشور به صراحت از این مسئله اظهار شرم‌ندگی می‌کند. در عین حال شاهد آن هستیم که غربی‌ها برای ا تحت فشار قرار دادن سایر کشورهای مباح حقوق بشری و حقوق آزادی زنان را مطرح می‌کنند. چگونه می‌توان این تناقض در حوزه‌ها در خصوص حقوق زنان و این خشونت و رفتارهای آزاردهنده با زنان در دنیای غرب را توجیه کرد؟

همانطور که اشاره داشتید آنچه در فرهنگ ایرانی و خانواده‌های ایرانی شاهد هستیم برگرفته از آموزه‌های اسلامی و تمدن غنی ایرانی است. هم تمدن نهادن به مقام زن و حرمت انسانی او و جایگاه والای او در جامعه و خانواده کارنامه بسیار درخشانی دارند و تاریخ مشحون این نوع نگاه ارزشی و توأم با کرامت و تکریم زن است. این جایگاه والا و تأثیرگذار را ما هم در تاریخ اسلام می‌بینیم و هم در فرهنگ و تمدن ایرانی. جایگاه مادر و زن در خانواده جایگاه بسیار ارزشمندی است اما آنچه که در غرب و جوامع اومانیستی و فمینیستی قابل مشاهده است، اضمحلال زن و محو هویت انسانی اوست. اینها شهادی بر این مدعاست که آموزه‌های فمینیستی و انسان‌گرایانه و لیبرالی نه تنها حقوق زن را به رسمیت نمی‌شناسد بلکه او را تا نازل‌ترین جایگاه انسانی و هویتی پایین آورده است. به همین دلیل است که رهبر معظم انقلاب در فرمایشاتش تأکید

درد

زن همواره در فرهنگ ما دارای شأن، ارزش و تشخیص به لحاظ جایگاه ارزشمند همسری و مادری در خانواده مورد تقدیس بوده است. اما متأسفانه در دو دهه اخیر به واسطه تهاجم فرهنگی گسترده و تغییر سبک زندگی گاهی با رفتارهایی دور از شأن این جامعه‌آزاد نشی و فرهنگ غنی مواجه می‌شویم که باید هر چه سریع‌تر متولیان فرهنگی کشور نسبت به این مهم واکنش‌های مطلوبی باطراحی، سیاستگذاری و برنامه‌ریزی‌های دقیق و مناسب نشان دهند

کاری و وضعیت اقتصادی‌شان دست به اعصاب زدند. بعد از گذشت بیش از ۵۰سال، کارگران زن کارخانه نساجی کتان در شهر نیویورک به منظور احیای خاطره اعصاب در این روز که تبعیض، محرومیت، فشار کار و حقوق بسیار کم زنان را یادآوری می‌کرد، دست به اعصاب زدند اما صاحب کارخانه به همراه نگهبانان به خاطر جلوگیری از همبستگی کارگران بخش‌های دیگر با اعتصابگران و عدم سربایت آن به بخش‌های دیگر، این زنان را در محل کارشان محبوس ساخت. در این ماجرا کارخانه به دلایلی نامعلوم آتش گرفت و در این آتش‌سوزی مشکوک فقط تعداد کمی از زنان توانستند نجات یابند و ۱۲۹ تن از زنان کارگر در این آتش سوختند. در آن سال‌ها زنان در کشورهای مختلف اروپایی و امریکا در کنار مبارزه برای رفع تبعیض و استثمار کاری

می‌فرمایند که ما به واسطه ظلمی که غرب به زن نموده است از او طلبکاریم و غرب باید در مقابل این همه ظلم و استغاده ابزاری از زن که در جهت سیاست‌های نظام سرمایه‌داری به او کرده است، پاسخگو باشد. غرب باید پاسخگوی اهانت‌هایی که به زن، مقام زن و شخص زن کرده است باشد!

در دنیای غرب شاهد موج اسلام‌گرایی و به طور خاص گرایشی به حجاب هستیم به گونه‌ای که بعضاً پوش‌هایی همچون «یک روز با حجاب» چند سالی می‌شود در کشورهای غربی اجرا و با استقبال زنان و دختران غیرمسلمان مواجه شده است و شاید یکی از دلایل تلاش دنیای غرب برای اسلام هراسی همین مسئله باشد. از نگاه شما ظلم مضاعف غربی‌ها به زنان و دختران چقدر در شکل‌گیری این حرکت‌ها و اسلام‌گرایی اثرگذار بوده است؟

هر انسانی به فطرت انسانی خود تمایل دارد و به آنچه با ذات و آفریش او تناسب دارد روی می‌آورد و اساساً چون حجاب و عفاف امری است فطری و در نهاد هر انسانی اعم از زن و مرد حیا وجود دارد همه انسان‌ها زن است. این جایگاه والا و تأثیرگذار را ما هم در تاریخ اسلام می‌بینیم و هم در فرهنگ و تمدن ایرانی. جایگاه مادر و زن در خانواده جایگاه بسیار ارزشمندی است اما آنچه که در غرب و جوامع اومانیستی و فمینیستی قابل مشاهده است، اضمحلال زن و محو هویت انسانی اوست. اینها شهادی بر این مدعاست که آموزه‌های فمینیستی و انسان‌گرایانه و لیبرالی نه تنها حقوق زن را به رسمیت نمی‌شناسد بلکه او را تا نازل‌ترین جایگاه انسانی و هویتی پایین آورده است. به همین دلیل است که رهبر معظم انقلاب در فرمایشاتش تأکید

است. او دریافته است که برای رسیدن به آرامش، کمال واقعی و هویت انسانی باید زیست عقیفانه و به دور از بهره‌برداری از جنسیت زنانه را انتخاب کند. و واقع این تغییر رویکرد، آگاهی و تحولی که در بین زنان و دختران غربی ایجاد شده است به دلیل ظلم مضاعفی است که در این کشورها به زنان روا داشته می‌شود.

وضعیت کنونی جامعه ما را از نظر ارزش‌گذاری به جایگاه زن و خانواده چگونه ارزیابی می‌کنید و چگونه می‌توانیم به وضعیت متعالی ترسیم شده از سوی اسلام و فرهنگ غنی ایرانی و اسلامی دست یابیم؟

همانطور که در مطالب قبلی اشاره شد، کشور ما به لحاظ داشتن فرهنگ غنی اسلامی و ایرانی در این زمینه از جایگاه خوبی برخوردار است و زن همواره در این فرهنگ دارای شأن، ارزش و تشخیص به لحاظ جایگاه ارزشمند همسری و مادری در خانواده مورد تقدیس بوده است. اما متأسفانه در دو دهه اخیر به واسطه تهاجم فرهنگی گسترده و تغییر سبک زندگی گاهی با رفتارهایی دور از شأن این جامعه ارزشی و فرهنگ غنی مواجه می‌شویم که باید هر چه سریع‌تر متولیان فرهنگی کشور نسبت به این مهم واکنش‌های مطلوبی با طراحی، سیاستگذاری و برنامه‌ریزی‌های دقیق و مناسب نشان دهند تا مبادا خدای ناخواسته فرصت از دست برود و این جایگاه مقدس دچار خدشه و آسیب شود!

بسیستم اسفندماه و روز قشر بسیج جامعه زنان را در پیش‌داریم. بسیج جامعه زنان چقدر در ارتقای جایگاه زن در جمهوری اسلامی ایران و افزایش مشارکت‌های اجتماعی زنان کمک کرده است و همینطور در زمینه ارتقای آگاهی‌ها و ارتقای جایگاه

برای احقاق حق مشارکت سیاسی نیز مبارزه می‌کردند. حق رأی و مشارکت زنان در انتخابات، محصول جنبش‌هایی است که در آغاز قرن بیستم شکل گرفت. هنوز هم زنان در دنیای غرب از بسیاری حقوق خود برخوردار نیستند و حقوق مالکیت زنان در موارد متعددی به رسمیت شناخته نمی‌شود. استفاده ابزاری از زنان در دنیای غرب و آزار و اذیت و خشونت علیه آنان به گونه‌ای است که آمارهای تکان‌دهنده‌ای از کشته شدن و مصدومیت زنان امریکایی و اروپایی منتشر می‌شود. به مناسبت روز جهانی زن و در آستانه روز بسیج جامعه زنان، پای صحبت‌های مینا بیابانی رئیس سازمان بسیج جامعه زنان نشستیم. ایم تا بحث مطالبه‌گری ایران اسلامی از غرب در موضوع زن و خانواده و ریشه‌های ظلم تاریخی غرب به زن را مورد واکاوی قرار دهیم.

خانواده مؤثر بوده است؟ چرا که بسیج در تمام جامعه و در سطح خانواده‌ها هم توانسته نفوذ پیدا کند. این نفوذ چقدر توانسته در حوزه آموزش خانواده و ارتقای آگاهی‌ها اثرگذار باشد؟

اساساً ظهور بسیج و ایجاد این تشکل مردمی ارزشمند در مفهوم کلان بنسأ به فرمایش رهبر معظم انقلاب یک معجزه از جانب امام راحل بود که به نوعی به قلب مبارک ایشان الهام شد. بسیج از بدو تشکیل تا به امروز ثمرات و برکات بسیاری را برای جامعه ایران اسلامی داشته است و یکی از مهم‌ترین دستاوردهای این شجره طیبه، حضور گسترده و مشارکت بی‌ظنیر زنان و دختران در عرصه‌های مختلف بوده است. یکی از اصول مهم بسیج جامعه زنان هویت‌بخشی و احیای هویت اسلامی زن ایرانی است. آنچه بر سر غرب و زن غربی آمده است از بی‌هویتی و از بین بردن هویت و کرامت اوست و هر آنچه ما در زن ایرانی که مصداق اسلامیمان هستیم در دو دهه اخیر به واسطه تهاجم فرهنگی گسترده و تغییر سبک زندگی گاهی با رفتارهایی دور از شأن این جامعه ارزشی و فرهنگ غنی مواجه می‌شویم که باید هر چه سریع‌تر متولیان فرهنگی کشور نسبت به این مهم واکنش‌های مطلوبی با طراحی، سیاستگذاری و برنامه‌ریزی‌های دقیق و مناسب نشان دهند تا مبادا خدای ناخواسته فرصت از دست برود و این جایگاه مقدس دچار خدشه و آسیب شود!

بسیستم اسفندماه و روز قشر بسیج جامعه زنان را در پیش‌داریم. بسیج جامعه زنان چقدر در ارتقای جایگاه زن در جمهوری اسلامی ایران و افزایش مشارکت‌های اجتماعی زنان کمک کرده است و همینطور در زمینه ارتقای آگاهی‌ها و ارتقای جایگاه

مشوق‌هایی که مشوق نیست!

■ مهدی نیک‌ضمیر

قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده در راستای تشویق خانواده‌ها به فرزندآوری بندها و مشوق‌های اقتصادی را در دل خود جای داده است. اما بسیاری از این مشوق‌ها در عمل تحت عنوان مشوق قابل‌ارزیابی نیستند! وام فرزندآوری یکی از این مشوق‌های مالی و اقتصادی است.

بر اساس مصوبه کمیسیون تلفیق، مبلغ وام فرزندآوری از ۲۰ میلیون تومان شروع می‌شود و سقف آن ۱۰۰ میلیون تومان است. اما مبلغ وام فرزندآوری چقدر است؟ مبلغ وام فرزندآوری به ازای فرزند اول ۲۰ میلیون تومان، به ازای فرزند دوم ۴۰ میلیون تومان، به ازای فرزند سوم ۶۰ میلیون تومان، به ازای فرزند چهارم ۸۰ میلیون تومان و به ازای فرزند پنجم و بیشتر از آن، ۱۰۰ میلیون تومان است.

اگر خانواده‌ای صاحب فرزند دوقلو شود، به ازای هر فرزند یک وام به خانواده تعلق می‌گیرد. این وام در قالب وام فرض‌الحسنه پرداخت می‌شود و سود آن تنها چهار درصد است.

اما آیا وام ۱۰۰ میلیون تومانی برای فرزند پنجم آنقدر جذابیت دارد تا بتواند خانواده‌ای را به فکر داشتن فرزند پنجم بیندازد؟ اصلاً با ۱۰۰ میلیون تومان وام بسأ توجه به شرایط اقتصادی و تورم موجود در جامعه ما چه کارهایی می‌توان کرد؟ آیا ۱۰۰ میلیون تومان وام می‌تواند پول بیش یک خانه مناسب برای زندگی خانواده هفت نفره را حتی در یک شهر دورافتاده فراهم کند؟ جذابیت مشوقی همچون وام ۲۰ تا ۱۰۰ میلیونی برای یک تا پنج فرزند چقدر می‌تواند در شرایط و اوضاع اقتصادی کنونی جامعه تحریک‌کننده خانواده‌ها برای داشتن فرزند بیشتر باشد؟

از نسوی دیگر به طور مثال ایران خودرو قصد دارد در راستای ابلاغ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت در تاریخ ۱۴۰۰/۰۸/۱۹ مجلس شورای اسلامی، اولین طرح حمایتی خود را برای اختصاص خودرو به مادران دارای دو فرزند و بیشتر که فرزند دوم یا مابعد آنها، پس از تاریخ فوق متولد شده باشند، اجرایی کند. مادران مشمول امکان ثبت‌نام یک دستگاه خودرو را محصولات ایران خودرو را خواهند داشت. چنانچه تعداد متقاضیان مشمول این بخش‌نامه بیش از ظرفیت شرایط فروش باشد، منتخبنشان نهایی از طریق قرعه‌کشی مشخص خواهند شد، در غیراین صورت تمامی مادران مشمول که شرایط آنها به تأیید سازمان‌های ذیربط برسد، امکان واریز وجه خودروی انتخابی را خواهند داشت. با عنایت به اینکه در سال‌های آینده معلوم نیست روش فروش خودرو به شکل قرعه‌کشی ادامه یابد یا خیر آیا چنین مسئله‌ای می‌تواند به عنوان حمایت و مشوق اقتصادی به داشتن فرزندان بیشتر محسوب شود؟

طبیعتاً پاسخ به این سؤالات نشان می‌دهد مشوق‌های اقتصادی در نظر گرفته شده در قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده نمی‌تواند به عنوان مشوق و افتاح‌کننده خانواده‌ها به شمار یابد و شاید بهتر باشد این تسهیلات در نظر گرفته شده را به عنوان کمک و تسهیلگر در امر فرزندآوری به شمار آورد. در بیان دقیق‌تر تسهیلاتی که در این قانون تحت عنوان مشوق‌های اقتصادی در نظر گرفته شده است، بیشتر از آنکه مشوق باشد، برای خانواده‌هایی که خودشان به داشتن فرزندان بیشتر تمایل دارند و این مسئله را در برنامه زندگی‌شان قرار داده‌اند، نقش کمک‌کننده و تسهیلگری دارد و می‌تواند گوشه‌ای از هزینه‌های زندگی این خانواده‌ها و هزینه‌های داشتن فرزندان بیشتر را جبران کند.

بر این اساس است که بسیاری از تحلیلگران و جمعیت‌شناسان و حتی موافقان قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده از این قانون را گام نخست خوبی در راستای حمایت از افزایش جمعیت ارزیابی می‌کنند. اما برای آنکه بخواهیم در فرصت باقی‌مانده از پنجره جمعیتی‌چالش‌عمیق‌پیری جمعیت و روند کاهششی‌آن را اصلاح و جبران کنیم، نیازمند مشوق‌های قوی‌تری در حوزه‌های مختلف و از جمله حوزه اقتصاد هستیم. در این زمینه می‌توان با نگاهی به تجارب و الگوهای موفق سایر کشورهایی که سیاست‌های جمعیتی‌شان را در مسیر افزایش جمعیت هدایت کرده‌اند، مصداق جدی طرح‌های حمایتی اقتصادی خانواده‌ها برای ترغیب آنان به داشتن تعداد بیشتر فرزند را احصا کرد. همچنین با در نظر گرفتن شرایط بومی کشور و وضعیت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی حاکم بر آن، می‌توان دریافت چه مشوق‌هایی بیشتر می‌تواند خانواده‌هایی را که تمایل به داشتن فرزند بیشتر ندارند، به فرزندآوری ترغیب کرد. همچنان‌که رهبر انقلاب بارها تأکید کرده‌اند مسئله جمعیت جدی است و شاید بتوان این مورد را مهم‌ترین چالش امروز کشور دانست و برای حل چنین چالشی باید هزینه کرد.

مطالبه‌گری از غرب در خصوص ظلم بزرگی که به زن روا داشته است، یکی از موضوعات بسیار مهمی است که همه زنان جهان باید نسبت به آن بی‌تفاوت نباشند، چراکه شرایط کنونی زنان در جهان اضمحلال و تباهی زن در جهان امروز ماحصل این ظلم تاریخی به زن است. قرار نگرفتن زن در جایگاه حقیقی‌اش و بهره‌برداری از او به اسم آزادی و دادن مسئولیت و بهره‌برداری از او به اسم اشتغال ظلم بزرگی به زن است که او را از داشتن خانواده، فرزند و همسر محروم کرده است و آرامش و سکینه را از او به بغما برده است. این مطالبه، مطالبه جدی همه زنان دنیاست که غرب او را مجبور به مردوارگی و مرد شدن کرده است.